

LA MORAL DEL PAÍS

Joan Todó

La gràcia de la col·lecció de petits breviaris dedicats als set pecats capitals que ha editat recentment Fragmenta és molt semblant a la d'aquelles pel·lícules d'episodis que abundaven en el cinema italià dels seixanta, films com *Boccaccio '70* o *Ro.Go.Pa.G.* en què directors com Fellini, Visconti, Pasolini o Godard es reunien per encadenar una sèrie de curtmetratges més o menys connectats temàticament: la proximitat permet comparar estratègies, temàtiques, tècniques, buscar semblances i diferències, jugar a discutir qui se n'ha sortit millor i qui no. Aquí, set assagistes nascuts entre 1974 i 1991 s'encarreguen cadascun d'un dels pecats capitals fixats, com recorden alguns d'ells, per Gregori el Gran fa quinze segles.

La gràcia comparativa passa necessàriament per la posició de cada autor respecte al pecat assignat: entre l'apologia oberta de la mandra que realitza Oriol Quintana i la granítica caracterització negativa de l'enveja duta a terme per Marina Porras (una oposició on suposem que és completament casual que es tracti dels autors de més i menys edat, respectivament), hi ha tota una gamma de posicionaments intermedis, des de la *nonchalance* distanciada d'Adrià Pujol amb la gola fins a la defensa amb reserves que fa Anna Punsoda de la luxúria.

Hi haurà, també, la distància entre els autors més pròpiament filòsofs, els més literaris o els més, diguem-ne, "columnistes"; una classificació més aviat relativa perquè tots plegats es mouen entre les tres tendències. Però, si els dos Oriols, Quintana i Ponsatí-Murlà (encarregat de l'avarícia) encadenen argumentacions filosòfiques més estrictes, Pujol, Garrigasait (que s'ocupa de la ira) o Punsoda comenten obres literàries on el seu vici té una forta presència. I els que he anomenat periodístics, Graupera i Porras, alternaran o una opció o l'altra (Graupera és filòsof, Porras crítica literària) amb anècdotes autobiogràfiques, per tal de realitzar un diagnòstic, curiosament paral·lel, sobre la societat catalana.

No és tan estrany: l'enveja, diu Porras, és el revers de la supèrbia. Si el paper de la primera en la vida

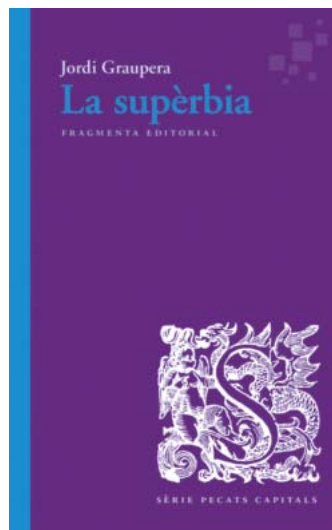
del país seria convertir-lo en «una gran màquina de crear bonsais, persones petites que facin una mica bonic i sobretot que no destaquin» (cosa que també es podria relacionar amb l'escassa tirada a la luxúria que detecta Punsoda), la codificació de la segona com a pecat és segons Graupera «un eficaç instrument de control social», mitjançant el qual l'Estat (que és una manera, també, de referir-se a la massa ressentida) reprimeix l'individu superb. És, en el fons, la clàssica

oposició entre el seny i la rauxa. No cal dir, doncs, que Graupera se situa en la banda dels partidaris del seu pecat, fins al punt d'aixecar-se contra l'antecedent clàssic de la moral assenyada, el terme mig aristotèlic (que, per la seva banda, Ponsatí-Murlà reivindica com un relativisme pragmàtic).

N'he dit "autors periodístics": l'argumentació en Graupera, Porras o també Punsoda té alguna cosa de conversa o de tertúlia posada per escrit, amb tota una retòrica de la persuasió en marxa, com una columna d'opinió. Les anècdotes personals es combinen amb les citacions de fragments literaris, de vegades simples frases sense ubicació; la reflexió s'organitza a base de polaritats (vanitat contra orgull, enamorat contra hedonista...),

avança a cop de sentència aforística, de vegades taxativa, de vegades col·loquial (una frase de Theodor W. Adorno sobre Auschwitz, així, pot ser despatxada com «una ximpleria com una casa de pagès»), amb una utilització eficaç dels sobreentesos o de les analogies. O també, en el cas de Graupera, una certa tendència a les espirals autoiròniques habituals en Foster Wallace: buscar el revers de la cosa, tot seguit el revers del revers, i rematar-ho provisionalment amb una admissió del propi gest que reforça les estratègies retòriques alhora que simula desmantellar-les.

És un estil molt apte per a la brevetat d'una columna periodística, una mena de filosofia a cops de martell que pot provocar una certa fatiga: per sort, cap dels llibres de la col·lecció arriba a les cent pàgines. ■

Jordi GRAUPERA
La supèrbia
Barcelona: Fragmenta Editorial,
2020, 88 p., 9,90 €